

Hij is dit voorjaar geplaat op het veldje bij Villa Honk: de zakdoekjesboom, ook wel vaantjesboom of zelfs luierboom genoemd. Er staat een blauw bordje bij met de naam Anton Spruit. Deze hovenier heeft 42 jaar gewerkt in het groen in Gouda en ons park jaar in jaar uit opgeluisterd met planten, struiken en bomen. Hij heeft op 17 maart jl. afscheid genomen. door het wijkteam en Cyclus zal net zo'n informatief bordje geplaatst worden als bij de andere bomen van de bomenroute. Maar we gaan ons vooral verheugen op mei 2017, want met een beetje goede wil gaat de boom dan bloeien. En een bloeiende zakdoekjesboom, dat is een spektakel!

Uiterlijk

Waarom de zakdoekjesboom die naam draagt, wordt duidelijk als je hem ziet bloeien. De twee grote witte schutbladen (tot 15 cm lang!) die het onaanzienlijke bloemetje omgeven, zijn echt net zakdoekjes die waaien in de wind. In China (zijn thuisland) wordt deze boom dan ook wel de "tot-ziens-boom" genoemd. De Engelse en Duitse naam Dove Tree en Taubenbaum zijn ook goed te verdedigen: met een beetje goede wil kun je een zwerm duiven zien in de lichte, grote bloembladeren. De gewone boombladeren zijn bijna eirond met een puntje, groen van boven en wit behaard van onderen en rond de tien cm groot.

De informatie die ik vond over deze boom, spreekt elkaar op sommige punten nogal tegen. De ene bron spreekt van een boom die in ons koele klimaat niet hoger wordt dan vijf meter. Nee, twaalf meter, beweert een andere bron. Maar er schijnt in de tuin van Kasteel Amsterrade (Zuid-Limburg) een zakdoekjesboom van maar liefst 22 meter te staan. Waar de geleerden het wel over eens zijn, is dat het een bladverliezende boom is die het liefst solitair staat, heel langzaam groeit en volkomen ten onrechte weinig bekendheid geniet.

Herkomst

De Latijnse naam luidt: *Davidia involucrata*. De *Davidia* is vernoemd naar de Franse pater Père David die de boom in 1869 (nee, dat was in 1896, zegt een ander) in West-China aantrof en hem beschreef. De missionaris nam ook zaden mee naar Europa. Het tweede gedeelte van de naam – *involucrata* – betekent letterlijk "van een omwindsel voorzien" en dat slaat natuurlijk op de zakdoekjes.

Overigens bestaat er een variëteit, de *Davidia involucrata* var. *vilmoriniana*. Het blad van deze boom heeft een kale, glanzend lichtgroene onderkant, i.t.t. de *involucrata*, die witte haartjes aan de onderkant op de bladeren heeft. Dat deze soort in Europa terechtgekomen is, komt omdat in 1897 een andere Franse jezuïet (Père Farges) 37 van deze "verkeerde" zaden naar Parijs opstuurde. De Franse kweker Maurice de Vilmorin kreeg het voor elkaar om daar toch een

enkele boom van op te kweken die pas negen jaar later bloeide. Omdat deze boom verschilde van de *involucrata*, kreeg hij ook de naam van de kweker. In China echter staan beide soorten gebroederlijk naast elkaar.

Eigenschappen

De meimaand is de bloeimaand voor de *Davidia*. Er zit een vrouwelijke bloem en meerdere onopvallende mannelijke bloemen aan een rond, paars bolletje, wat de soort dus eenhuizig maakt. De vruchten zijn best groot; vier cm lang en drie cm breed en ze bevatten drie tot zes zaden. Het duurt heel lang voordat een zaadje ontkiemt, gemiddeld anderhalf jaar.

Over hoe dat proces tot een goed einde te brengen, verschillen de meningen ook weer. Gewoon drie maanden in de koelkast leggen, zegt de een. Nee, een jaar in een plastic zak laten rotten in bladeren, zegt een ander. Het illustreert nogmaals dat het hier om een redelijk onbekende soort gaat. En is het zaadje dan eenmaal gekiemd, dan moet je ook nog heel voorzichtig zijn. In ruime potten stoppen, uit de volle zon houden en oppassen dat de wortels van de jonge boompjes niet bevriezen. En dan tien tot vijftien jaar wachten totdat de boom gaat bloeien.

Bijzonderheden

Wat een aanwinst, zo'n zeldzame boom in ons park. Een bron spreekt van slechts twee volwassen bomen in heel Nederland. Behalve bij het kasteel in Zuid-Limburg, zou er ook eentje van tien meter in de Hortus van Leiden staan. En dan nu de onze natuurlijk. Maar dat is toch niet waar. In arboretum Trompenburg (Rotterdam) staat een zakdoekjesboom van veertig jaar oud.

En op internet regent het zakdoekjesbomen. Er is er eentje in Arboretum Kalmthout gespot, er bloeide er in mei een in het kantonpark in Baarn, er zijn er twee in de Tuin van Blaauw, op Landgoed Gooilust van Natuurmonumenten in 's Graveland. Op een begraafplaats in Emmeloord staat er eentje, en Twello en ook het Oude Loo te Apeldoorn kunnen pronken met een eigen zakdoekjesboom. Als klap op de vuurpijl meldt ene Huub Rovers dat hij er maar liefst tien gekweekt heeft die nu al twee meter hoog zijn.

Tot slot

Nu ziet onze zakdoekjesboom er nog niet erg indrukwekkend uit. Maar, het is een langzame groeier. Laten we hopen dat we toch een relatief oude boom gekregen hebben in ons park, dan hoeven we niet zo lang te wachten op de bloei, want daar is iedereen het wel over eens: een zakdoekjesboom moet je eens in je leven hebben zien bloeien en al ruikt hij dan niet zo lekker, je vergeet het nooit meer. Ik kan bijna niet wachten.